

Lakkegata 3 / 0187 Oslo

T: 22 04 49 70

F: 22 04 49 89

E: nso@student.no

Norsk studentorganisasjon W: www.student.no

Høringsuttalelse

Høring - forslag til ny skrift

"Et sammensveisende studentmiljø er det overordnede målet"

Overordnet

Norsk studentorganisasjon (NSO) takker for muligheten til å komme med innspill til høringen vedrørende forslag til ny vaktvirksomhetsforskrift.

NSO ønsker overordnet å si at vi anerkjenner behovet for å sikre vaktens og den enkeltes rettssikkerhet. Likevel er det beklagelig at Justisdepartementet ikke har tatt innspillene til studentorganisasjonen til følge og valgt å unnta studentsteder- og arrangement fra loven. De nye bestemmelsene vil framstille en særdeles vanskelig økonomisk situasjon for studentsteder- og arrangement som i hovedsak beror på frivillig arbeid. Det vil være en stor utfordring å sikre fremtidig overlevelse av disse.

Generelt

Gjennomgående i høringen virker komiteen lite konsekvent i sin begrepsbruk vedrørende utdanning/opplæring/kurs. NSO ønsker å få en opprydding i dette og foreslår å bruke begrepet opplæring for den vaktopplæringen forskriften omtaler. Kurs kan også benyttes som deler av opplæringen. Bakgrunnen for dette er at NSO ikke ønsker at vaktopplæring kan missoppfattes som høyere utdanning, samtidig som det komiteen legger opp til bygger på videregående opplæring.

NSU (Norsk Studentunion) og NHHS (Norges Handelshøyskole Studentforening) har tidligere spilt inn verdien av å bruke sosialt forankrede ordensvakter som rekrutteres fra studentmiljøet fremfor innleide godkjente ordensvakter. Dette er noe NSO vil fortsette å legge vekt på, da det er ønskelig at studentsteder- og arrangement drives av og for studenter. NSO mener dette også fører til at det er en vesentlig forskjell mellom å være vakt på et studentsted kontra øvrige serveringssteder. Bakgrunnen er at studentkulturen må sees som en helhet hvor et sammensveiset studentmiljø er det overordnede målet.

Med dette i mente er det et viktig mål for NSO at forskriften legger til rette for bruken av studenter som vakter på studiesteder- og arrangement. Herunder ser NSO flere mulige løsninger som enkeltvis tar høyde for de lokale forskjellene i norske studentorganisasjoner:

- Mulighet for å starte vaktforetak for opplæring av egne studenter til vakter
- Mulighet for opplæring av egne studenter til vakter hos eksterne vaktforetak
- Mulighet for å leie inn eksterne vakter

Alle disse modellene må kunne gjennomføres til en fornuftig og overkommelig pris for den enkelte studentorganisasjon/-bedrift. Det er ikke ønskelig å fase ut og profesjonalisere studentkulturen.

2.4.1 Arrangementsvakt hold

Som det fremkommer av høringen, innebærer endringen av at egenvakt hold omfattes av lovens virkeområde, at det må stilles mer spesifikke krav til planleggingen av sikkerhetsopplegget på store arrangement. NSO stiller seg her undrende til hva definisjonen på store arrangement er. Vil dette henvise til hvor mange personer som er forventet å komme, eller hvor mange personer et eventuelt lokale har plass til? Ved mange

studentarrangement vil det være svært vanskelig å anslå forventet oppmøte, noe som vil gjøre det utfordrende å avgjøre bruken av vakter.

Komiteen uttrykker videre at "det er naturlig at politiet bistår arrangørene med den konkrete vurderingen av behovet for innleide vaktjenester." NSO ser begrunnelsen for skjønsmessige og individuelle vurderinger, men lurer på om dette vil fungere i praksis da hele forskriften legger uforholdsmessig mye arbeid over på de lokale politidistriktene. NSO mener det må utarbeides nasjonale retningslinjer som tar for seg konkrete typer arrangement, om mulig også med konkret antall personer. Dette vil naturligvis være en stor arbeidsmengde, men det vil likevel lette arbeidet i et langsiktig perspektiv. Dette er spesielt viktig med tanke på å sikre tilnærmet lik praksis i alle politidistrikt. Likevel må det være rom for noe individuell vurdering der det anses som hensiktsmessig.

2.5 Unntaket for vaktjenester som utøves sporadisk og har lite omfang

NSO mener at dette unntaket er for vagt presisert i lovforslaget. Det kan være tilnærmet umulig å vite omfanget av flere sporadiske studentarrangement, og NSO ønsker en tydelig konkretisering i forhold til hva en legger i "sporadisk" og "lite omfang". NSO setter spørsmålsteget ved hvorvidt det skal settes frister for når et arrangement ikke lenger er sporadisk, eller for når et antall personer og/eller areal på lokalet ikke lenger omtales som lite i omfang.

4.2 Generelt om de nye opplæringskravene

NSO støtter komiteens mål om å standardisere eventuelt nødvendig opplæringsmateriale, samt den generelle vaktopplæringen da dette samlet kan gi lavere kostnader. NSO mener allikevel at det skal være mulig for det enkelte vaktforetak å skreddersy opplæringen sin til det enkelte formål og objekt om hensiktsmessig. Herunder sikter NSO særlig til studentorganisasjoner/-bedrifter som følge av endringene i lov og forskrift vil opprette egne vaktforetak for opplæring av vakter til studentsteder- og arrangement. NSO mener derfor at den grunnleggende vaktopplæringen skal være standardisert og nasjonal, mens det komiteen peker på som tilleggsopplæring i realiteten kan gjennomføres som en direkte påbygging. Med dette menes det at det vil være svært kostnadseffektivt samt enklere administrativt om disse to trinnene i vaktutdanningen blir organisert slik at det for kandidaten fremstår som et helhetlig kurs skreddersydd til det enkelte formål og objekt.

NSO mener også at opplæringsmateriell som nå skal standardiseres, herunder eksempelvis lærebøker, snarest må utredes og bestemmes. Dette er avgjørende for planlegging av opplæring som heretter må følge nye krav.

NSO støtter ikke forslaget til økning i timeantallet for opplæring, og kan ikke helt se begrunnelsen for komiteens ønske om en betraktelig økning. NSO mener at dagens omfang fremstår som tilstrekkelig. NSO ønsker også å påpeke at dette må sees i sammenheng med det store behovet og presset for opplæring av vakter som blir en følge av forskriften.

Direkte kommentarer til forslag til forskrift

§ 3-2. Innholdet i vaktopplæringen

NSO støtter komiteen i at vaktopplæringen må ha et tilstrekkelig nivå for å ivareta tryggheten til vaktene ved at de har tilstrekkelig kompetanse til å løse oppgavene de er satt til å gjøre. Likevel tror NSO at det vil være vanskelig å håndheve en kvalitativ heving av opplæringen i en periode hvor behovet for mange nyutdannede vakter vil øke betraktelig.

Departementet uttaler at det er viktig at undervisningsformen ikke låses allerede i forskriften, slik at det kan legges til rette for utvikling av fleksible og kostnadseffektive undervisningsopplegg. NSO stiller seg meget positive til dette, da disse problemstillingene er spesielt viktige for vår interessegruppe. Vi velger likevel å gi innspill på de forslag til løsninger vi ser for å lette administrasjon og kostnader.

§ 3-3. Teoretisk grunnkurs

For å sikre enkel tilgang samt fleksible og kostnadseffektive opplæringsmuligheter, ønsker NSO å påpeke at det teoretiske grunnkurset burde være nettbasert slik at det kan bero på selvstudium. Paragrafens opplisting av innhold virker naturlig, men det er viktig å presisere at konflikthåndtering, førstehjelp og brannvern må være innlemmet i praksisopplæringen så vel som i det teoretiske grunnkurset.

§3-4. Praksisopplæring og § 3-10. Ordensvaktjeneste

NSO mener praksisopplæringen er den eneste delen av opplæringen der det er nødvendig med personlig undervisning. Vi stiller allikevel spørsmålsteget ved hvorfor ikke områder dette trinnet skal omfatte er listet opp i forskriften lik det teoretiske grunnkurset. Som nevnt i avsnittet over, mener vi særlig at konflikthåndtering, førstehjelp og brannvern skal være obligatorisk i praksisopplæringen.

NSO anerkjenner hensikten bak å innføre tilleggsopplæring for utførelse av spesialtjeneste. Allikevel ønsker NSO å poengtere at opplæringen til ordensvakter på studentsteder- og arrangement skal være så kostnadseffektiv og fleksibel som mulig. Derfor må opplæring hva gjelder spesifikke problemstillinger vedrørende ordensvaktjeneste inngå i den generelle teori- og praksisopplæringen denne gruppen nå blir pålagt, jamfør NSOs kommentarer til punkt 4.2.

NSO støtter forslaget til innhold som er skissert i opplæringen av ordensvaktjeneste. Særlig er Likestillings- og diskrimineringsombudets (LDO) innspill vedrørende menneskerettigheter, herunder diskrimineringslovgivning, et positivt og viktig bidrag til opplæringen.

§ 3-5. Oppsummeringskurs

NSO mener at tilbud om oppsummeringskurs ikke skal være obligatorisk, men valgfritt og opp til den enkelte.

§ 3-6. Eksamen

NSO vektlegger fleksible løsninger som gjør det lett for den enkelte å ta vaktopplæring samtidig som prisene ved utdanningen må være så lav som mulig. Med bakgrunn i dette ønsker NSO at den teoretiske delen av eksamen kan gjennomføres på likt vis som teoriprøve til førerbevis. Dette kan gjennomføres ved standardiserte eksamensløsninger som tilbys til de enkelte vaktforetak gjennom en IT-pakke.

NSO mener at det vil være mest hensiktsmessig å gjennomføre den praktiske delen av eksamen som en avsluttende del av praksisopplæringen. Dersom praksisopplæringen deles opp i ulike kurs med ulikt tema, kan kandidaten prøves etter hver enkelt kurs og få et bevis på bestått kurs. Da alle kursene er gjennomført, kan kandidaten bytte de enkelte kursbevisene inn i et samlet eksamensbevis.

§ 3-14. Dispensasjon fra utdanningskravet

Herunder ser NSO det som sentralt at vaktopplæringen skal være relevant for fremtidig objekt, og det derfor er nødvendig å unnta den generelle vaktopplæringen fra å ha objektopplæring på generelt grunnlag. Med dette menes at eksempelvis praksis på kjøpesenter kun skal være obligatorisk for personer som har som hensikt å arbeide på kjøpesenter. Dette samsvarer med NHO Service sitt innspill om at opplæringen bør legges opp på en måte som er relevant for tjenesten. NSO ønsker å presisere at vakter som er lært opp med hensyn til et spesifikt objekt, kun skal pålegges et tilleggskurs om han/hun ønsker å bytte arbeidsgiver og objekt.

§ 3-15. Krav til hovedinstruktør

NSO etterlyser en presisering av kravene til godkjenning av hovedinstruktør. Dette anser vi som svært viktig å da kravene i stor grad vil legge føringer for pris.

§ 3-17. Krav til instruktørene

Forskriften som helhet legger i stor grad opp til tolkning, hvilket gjør den vanskelig å forholde seg til. NSO mener at denne paragrafen, lik den foregående, er for generell og uten særlige presiseringer. Det trengs å konkretiseres hva som menes med langvarig erfaring som vekter. NSO mener herunder at det er vel så viktig at instruktøren er kjent med objektet.

Det samme gjelder "tilstrekkelig praktisk kunnskap og erfaring" som ikke legger konkrete nok føringer. NSO stiller spørsmålsteget ved hvem skal avgjøre hva som er tilstrekkelig.

Når det gjelder godkjenning av instruktører ønsker NSO at kravene skal være godt begrunnet og ikke gå utover det som er reelt nødvendig. Dette er særlig viktig for å senke kostnadene for innleie ned til et akseptabelt nivå.

§ 8-1. søknad og tillatelse til å utøve vaktvirksomhet

NSO mener at det er viktig at det ikke stilles krav til opprettelse av aksjeselskap for utøving av vaktvirksomhet. Dette vil innebære en betydelig utgift som ikke er begrunnet, og som vil heve terskelen for opprettelse av vaktforetak betraktelig.

§ 9-1 Plikt til å betale gebyr til dekning av tillatelses- og kontrollmyndighetens kostnader

Det legges opp til strengere krav for rapportering, noe vi i utgangspunktet synes er positivt, da det sikrer en god kontroll over vaktvirksomhetsbransjen. Det økte kostnadsnivået i forbindelse med lovendringen setter allerede frivillige organisasjoner i en vanskelig situasjon. Dette kommer i tillegg til den økte tidsbruken man pålegges gjennom de økte rapporteringskravene. Vi mener derfor at kostnaden ved økte rapporteringskrav bør tas av det offentlige, og ikke belastes hvert enkelt vaktsselskap.

§ 11-2. Overgangsbestemmelser

For å sikre muligheten til å tilpasse seg den nye forskriften, mener NSO at overgangsreglene må ta høyde for når prosessen fremover er klar. Ett år med overgang kan tidligst tre i kraft fra alle retningslinjer og bestemmelser er avklart og offentliggjort. Kun på den måten finnes det reell mulighet og tid til å etterkomme det nye regelverket.

Tillegg

For å sikre muligheter for opplæring av vakter etter de nye forskriftene til en overkommelig pris, ser NSO det som nødvendig å opprette et offentlig opplæringstilbud. Dette vil i stor grad kunne legge føringer for pris, hvilket vil komme både studentorganisasjoner og andre interessegrupper til gode.

Det burde også opprettes et fond eller lignende hvor det er mulig å søke økonomisk støtte ved opplæring av vakter. Dette er særlig viktig for å forhindre lov- og forskriftsendringenes mulige utfall om å presse frivillighetsbaserte organisasjoner ut av markedet.

Med vennlig hilsen

Anne Karine Nymo
Leder

Kari-Elisabeth Vambeseth Skogen
Velferds- og likestillingsansvarlig